

# Ilkka vilauttaa armoa

Keväisen Ilkan etusivulla nuori kokki pyyhkiä suurta pöytää. Otsikko julistaa yhdyskuntapalvelun olevan yleisin rangaistus törkeille rattijuopoille ja varkaille. Kuvatekstissä kerrotaan nuorukaisen nimi, kasvat on sijoitettu kuvan kultaiseen leikkaukseen. Toisessa numerossa Salomäen painiveljekset muistelevat humumenneisyyttä. Äitienpäivänä Ilkka uhraa kaksi sivua puidakseen Kinulan mustasukkaisuusurmaajan äidin tunteja. Tuon tuosta journalismi käsittelee rikkomuksia kuvaamalla konnat takaa tai herkutellen pikkuroistojen hullunkurisilla kolttoilla. Miksi Ilkan sivuilla käyvät kelmitkin pystypäin?

Vastausta voi etsiä poliittisen maakuntahengen ja uskonnollisen herännäisyyden välimaastosta. Etelä-Pohjanmaa on kulttuurinen ja murteellinen alue, jossa ruumiillistuu suomalaisten käsitys vahvasta maakuntahengestä. Esimerkiksi maakuntaidentiteettiä koskevissa tutkimuksissa alue otetaan mukaan miltei kyselemättä. Eteläpohjalaiset on jo Topeliuksen ajoista lähtien tunnettu äkkipikaisina, kiivaina, väkivaltaisina ja isänmaallisina, mikä ilmenee yhtä

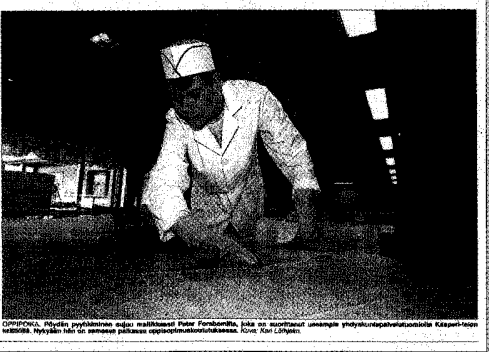
Maanantaina 3.4.2000  
14. viko  
N:o 92 (29192)  
Ilkka  
Etelä-Pohjanmaan maakuntalehti

**TAINAAN**  
Räntä- tai lumide voimistuu ilalla  
Ugandan lakoukhiiri määrä ystä tuhtaanen  
Veräjä esti Robinsoin pääsyn vankeille  
Veräjän vankien...  
Veräjän vankien...  
Veräjän vankien...

**Esimerkillinen koulukaupunki Alajärvi**  
Maailman...  
Valitset...  
Koulun...  
Koulun...  
Koulun...

**Kuljetusalan lakko päättyi**  
Joitakin viivästyksiä aamun ensimmäisiin kuljetuksiin ja tukilakkojen päättämiseen voi kuitenkin tulla...  
Kuljetusalan lakko päättyi...  
Kuljetusalan lakko päättyi...  
Kuljetusalan lakko päättyi...

**Yhdyskuntapalvelu puolittanut vankeustuomiot**  
Yleisimmän käytetty rangaistus joitaille rattijuopoille ja varkaille  
Yhdyskuntapalvelu on...  
Yhdyskuntapalvelu on...  
Yhdyskuntapalvelu on...



lailla alueellisessa itsetajunnassa kuin ulkopuolisten käsityksenä alueesta. Ilkka on perustamisestaan lähtien luonut tuota identiteettiä yhtäältä levittämällä käsityksiä eteläpohjalaisten ominaislaadusta, toisaalta keräämällä yleisöään yhteen. Jo lehden ensimmäisessä näytenuumerossa (20.4.1906) Santeri Alkiota elähdytti voimakas halu koota Etelä-Pohjanmaan kansa toteuttamaan taloudellisia, yhteiskunnallisia ja valtiollisia uudistuksia, joihin ”historiallinen ajan-kohta niin voimakkaasti velvoittaa.”

Ilkalla on myös poikkeuksellinen onni toimia yhteisössä, joka sietää ja antaa anteeksi ryhmän sisäistä poikkeavuutta, ehkä jossakin määrin jopa edellyttää sitä. Eteläpohjalaisuudessa elää herännäisyyden – körttiläisyyden – henkinen perintö, jonka vahvistama yhteisö on valmis kestämään jäsentensä heikkouden ja vahvuuden vaihtelun. Juha Siltala kuvailee herännäisyyttä inhimillisen raadollisuuden esittämisen, ”syntipurkausten” ja sisikuntansa toisille avaamisen taukoamattomaksi sykliksi. Tavallaan yksilö on turvassa heittäytyessään yhteisönsä ja Jumalan armoille. Siltalan mukaan herännäisyydessä on avoinna sovitustie, joka vapaalta, järkeensä luottavalta modernilta ihmiseltä tyystin puuttuu. Nykyihminen seisoo hievahtamatta normatiivisessa miinakentässä räjähdystä peläten. Täydellinen hylkääminen näyttää uhkaavan mitä odottamattomimmista syistä.

Ilkan tavassa käsitellä ihmisen heikkouksia näkyy jälkiä körttiläisten arnonpolusta. Ihmisen pahaa, kehittymätöntä ja raadollista puolta ei kokonaan torjuta julkisen minän ulkopuolelle. Ilkka on tehnyt sinunkaupat lukijakuntansa kanssa ja pysyttelee yleisönsä kanssa samalla puolella. Lehti ei riistä rööstelijöiltä ihmisarvoa, vaan antaa mahdollisuuden reilulle julkiselle puhdistautumiselle. Toisaalta houkuttaa tulkita asiaa niinkin, että Ilkka tarvitsee jonkun verran epäjärjestystä palstoilleen, jotta kuva hurjista eteläpohjalaisista ei pääsisi himmenemään.

Suomeenkin on tuotu Saksan tuliaisina tai Amerikan herkkuna käsityksiä yhteisöjen ja joukkoviestimien toisiaan pönkittävästä suhteesta, mutta käytännön kokeilujen mallia ei liene tarvis hakea lakeuksia kauempaa. Jos julkisuudessa toimivan ideaalikansalaisen mallia halutaan täydentää, on Habermasin luonnehtiman järkeilevän porvarin rinnalle marssitettava myös Paavo Ruotsalaisen kaltainen toisinaan törkeilevä talonpoika.

*YTM Pertti Vehkalahti toimii tutkijana Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksella. Hän on Tiedotustutkimus-lehden uusi toimitussihteeri.*

*Sähköposti: pertti.vehkalahti@uta.fi*